

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte: Timofti Vladimir,

judcători: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

judcând fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 martie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Melentii Veaceslav XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.12.2018 – 09.01.2019;

Instanța de apel: 07.02.2019 – 14.03.2019;

Instanța de recurs: 06.06.2019 – 06.08.2019;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 09 ianuarie 2019, Melentii Veaceslav a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 145 alin.(2) lit. j) cu aplicarea art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a respins cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de urmărire penală de la inculpat ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că Melentii Veaceslav în ziua de 04 august 2018, în intervalul orelor 13:00-15:00, aflându-se la domiciliul cet. Neculcea Pavel XXXXX, în XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma unui conflict și fără careva motiv întemeiat, acționând cu intenție de omor, i-a aplicat cu deosebită cruzime lui Pavel Neculcea multiple lovituri cu picioarele și cu un topor peste zone vitale, inclusiv în piept și în regiunea capului, provocându-i leziuni corporale grave, periculoase pentru viață în momentul cauzării, sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă, plagă contuză pe cap în regiunea occipitală, hemoragii în țesuturile pericraniene în regiunea occipitală, traumă toracică închisă, echimoză pe torace din stânga, fracturi directe ale coastelor 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 și 10 din stânga cu hemoragii în

țesuturile moi adiacente, cu lezarea pleurei parietale, contuzia pulmonului stâng, cu lezarea pleurei viscerale.

În rezultatul traumei contuze închise a hemitoracelui cu fracturi directe multiple, lezarea foițelor pleurale, lezarea pulmonului, hemotorace pe stânga, s-a dezvoltat șocul traumatic, la care la data de 06 august 2018, Neculcea Pavel a decedat.

Acțiunile inculpatului Melentii Veaceslav au fost încadrate în limitele indicilor calificativi prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal - omor intenționat, adică omorul unei persoane, săvârșit cu deosebită cruzime.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Elena Botnari prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, referitor la blândețea pedepsei cât și în partea respingerii solicitării de încasare a cheltuielilor de judecată de la inculpat, cu rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie aplicată inculpatului Melentii Veaceslav pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2), lit. j) Cod penal, pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 20 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis cu dispunerea încasării de la inculpatul Melentii Veaceslav cheltuielile judiciare în suma de 6850 lei în beneficiul statului, invocând următoarele argumente:

- pedeapsa aplicată este prea blândă din considerentul că nu au fost respectate dispozițiile art.61 alin.(2) din Codul penal care prevede ca pedeapsa aplicată să atingă și scopul reabilitării echității sociale;

- instanța la refuzul de a fi încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatului nu a stabilit că încasarea acestora poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor ce se află la întreținerea inculpatului Melentii Veaceslav, deoarece el nu are careva persoane la întreținere.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 martie 2019, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că instanța de fond, judecând cauza a verificat sub toate aspectele circumstanțele de fapt și de drept, complet și obiectiv a apreciat probele administrate, și întemeiat a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatului Melentii Veaceslav corect au fost încadrate în baza prevederilor art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, conform indicilor: omor intenționat, adică omorul unei persoane, săvârșit cu deosebită cruzime.

Cu referire la criticile apelantului referitor la pedeapsa penală aplicată de către instanța de fond, verificând legalitatea sentinței, se atestă că instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului Melentii Veaceslav a respectat principiile de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 61, 75 Cod penal, aplicându-i acestuia o pedeapsă echitabilă, și în limitele stabilite de sancțiunea normei de incriminare.

Totodată, instanța de apel a menționat că instanța de fond corect și întemeiat a respins cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, la 25 aprilie 2019, în termen, declară recurs ordinar procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari

Vitali, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 6) și 10) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă și nu corespunde principiului individualizării pedepsei penale;

- instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au respins cerința privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în beneficiul statului în sumă de 6850 lei.

7. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii contestate, în partea cheltuielilor judiciare și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Procurorul invocă în recursul declarat temei de drept prevăzut de pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevăd că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Cu privire la temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, invocat de recurent.

Sunt neîntemeiate, în opinia Colegiului penal lărgit, argumentele recurentului privind individualizarea incorectă a pedepsei stabilite inculpatului sub aspectul temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care stabilește că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul *când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Astfel, Colegiul penal lărgit relevă, că acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Cu referire la acest argument, Colegiul penal lărgit constată, că acesta nu conține indicarea unor concrete erori de drept, iar împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei instanței de apel, denotă că aceasta a constatat și a apreciat corect circumstanțele de fapt și de drept la stabilirea pedepsei inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

Conform art. 7 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și, respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

În conformitate cu art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Astfel, analizând în ansamblu totalitatea probelor administrate și cercetate în cadrul întregului proces penal, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel corect a conchis, că vinovăția inculpatului este deplin dovedită și acțiunile lui Melentii Veaceslav corect au fost încadrate în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal.

Totodată Colegiul penal lărgit atestă, că instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit măsura și mărimea pedepsei în privința inculpatului, la aprecierea căreia au luat în considerație, gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În contextul celor expuse mai sus, Colegiul penal lărgit reține, că la stabilirea pedepsei inculpatului, pentru infracțiunea comisă, instanțele ierarhic inferioare nu au comis erori de drept, pedeapsa aplicată inculpatului este una corectă, deoarece la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, iar argumentele recursului în acest sens sunt neîntemeiate.

Cu privire la temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat de recurent.

Colegiul lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că această instanță, la examinarea apelului, nu a respectat întru totul prevederile art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, astfel că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Prin urmare, instanța de recurs reține că, prima instanță l-a recunoscut vinovat și l-a condamnat pe Melentii Veaceslav în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, la închisoare pe un termen de 13 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, totodată a respins ca neîntemeiată cerința procurorului, privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată în sumă de 6850 lei, soluție menținută de către instanța de apel. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că „...ordonatorul expertizelor judiciare a fost organul de urmărire penală, fără a exista o asemenea cerere din parte apărării...cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului și în această parte cerințele procurorului necesită a fi respinse...”, astfel considerând necesar respingerea apelului procurorului.

Astfel, se reține că procurorul solicită încasarea de la Melentii Veaceslav a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 6850 lei, în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 201811C0272 din 20.11.2018 (f. d. 36 - 38, vol. I), raportului de expertiză judiciară nr. 20180500265 din 04.09.2018 (f. d. 56 - 58, vol. I), raportului de expertiză judiciară nr. 201835A0550 din 03.10.2018 (f. d. 64 - 67, vol. I).

Colegiul lărgit atestă că, la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatului Melentii Veaceslav a cheltuielilor judiciare, ce țin de efectuarea expertizelor judiciare, instanța de apel făcând trimitere la prevederile art.art. 227, 142 Cod de procedură penală, art.75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016, „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, a omis faptul că prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr.40- 47 art.108 din 09.02.2018), a fost abrogat alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată, se reține că alin.(1) art.143 Cod de procedură penală, prevede cazurile când expertiza judiciară se dispune și se efectuează în mod obligatoriu, care în același timp corespunde situației din speță, deoarece pentru a stabili traumele și decesul victimei, grupa sanguină cât și a stării psihiatrico-legală a inculpatului, era necesară efectuarea mai multor expertize.

În această ordine de idei, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul lărgit constată că, aceasta dispunând menținerea sentinței prin care a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 6850 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile legislației procesual penale, adoptând o soluție pripită.

Reieșind din cele sus menționate, Colegiul conchide că erorile de drept constatate supra se încadrează în cele prevăzute de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel, nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, și, ținând cont de faptul, că erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 martie 2019, în cauza penală privind-l pe Melentii Veaceslav XXXXX, în partea soluționării cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată și se dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile hotărârii contestate se mențin.

Decizia nu se spune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **30 august 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor